

**Právní analýza k otázce pořízení tzv. „Bistro kontejnerů“ –
komplexní posouzení existence možné škody způsobené obcí,
vymezení odpovědnosti za tuto škodu a zhodnocení možností
jejího uplatnění a vymáhání.**

Objednatel: Městys Kralice na Hané
IČ: 00288390
se sídlem Masarykovo náměstí 41
798 12 Kralice na Hané

(dále jen „klient“ či „městys“)

Předmětem této právní analýzy je komplexní posouzení vzniku možné škody a vymezení odpovědnosti za potenciální majetkovou újmu způsobenou městysi v souvislosti s uzavřením a realizací kupní smlouvy na pořízení dvou bistro kontejnerů. Analýza se zaměřuje zejména na otázky občanskoprávní odpovědnosti, na vyhodnocení veřejnoprávních povinností statutárního zástupce obce (starosty) podle zákona o obcích, na posouzení možné trestní odpovědnosti dle trestního zákoníku, jakož i na problematiku běhu promlčecích lhůt a potenciálního rozsahu regresního nároku klienta vůči zainteresovaným osobám.

Poznámka zpracovatele analýzy:

Autor analýzy při jejím zpracování vycházel ze zákonných předpisů, judikatury, odborné literatury, spisového materiálu, vlastních znalostí a podkladů o analyzovaném případě a informací poskytnutých klientem, které byly aktuální ke dni vyhotovení této analýzy.

I. Skutkový stav

A) Základní skutkový popis

- městys dne 19.5.2022 vyhlásil veřejnou zakázku malého rozsahu ve smyslu ustanovení § 27 ve spojení s ustanovením § 31 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, na dodávku bistro kontejneru pro potřeby občerstvení v Kralicích na Hané (dále jen „**veřejná zakázka**“);
- ve výzvě k podání nabídky městyse bylo na str. 1 tučně uvedeno, že „**Zakázka bude realizována pouze v případě schválení změny současně platného územního plánu pro Městys Kralice na Hané;**“
- na základě vyhodnocení doručených nabídek byla pro uzavření smlouvy městysem vybrána spol. Apeza group s.r.o., IČ: 04853784 (dále jen „**spol. Apeza**“);
- dne 11.7.2022 byla na základě vyhodnocení veřejné zakázky mezi spol. Apeza a městysem uzavřena kupní smlouva (s ohledem na předmět smlouvy měla být uzavřena smlouva o dílo), jejímž předmětem bylo dle čl. 2 odst. 2.1. dodávka bistro kontejneru pro potřeby občerstvení v Kralicích na Hané (dále jen „**kupní smlouva**“). Cena byla sjednána v čl. 4 odst. 4.1 kupní smlouvy na částku ve výši 1.783.000,- Kč bez DPH, tedy 2.157.430,- Kč s DPH;
- kupní smlouva obsahovala obdobně jako zadávací dokumentace ustanovení čl. 2 odst. 2.4., které zní: „**Zakázka bude realizována pouze v případě schválení změny současně platného územního plánu pro Městys Kralice na Hané;**“
- na základě pokynu tehdejší starostky městyse Mgr. Petrželové Bašné zahájila spol. Apeza výrobu bistro kontejnerů (ohledně pokynu autor analýzy vychází ze sdělení Mgr. Petrželové Bašné učiněného při jejím výslechu před soudem dne 13.2.2025, podrobněji bude rozebráno níže);
- dne 21.10.2022 došlo na pokyn Mgr. Petrželové Bašné k dovezení bistro kontejneru na místo určení, tj. pozemek parc. č. 1049 v katastrálním území Kralice na Hané;
- k předání bistro kontejnerů ze strany spol. Apeza městyse došlo dne 21.10.2022, což potvrzuje protokol č. 220007 o předání a převzetí bistro kontejnerů, vyhotovený v čase 13:00 hod. do 14:00 hod. (dále jen „**předávací protokol**“). Za městys předávací protokol podepsala Mgr. Petrželová Bašná, která tak dílo jako zástupkyně městyse převzala. V předávacím protokolu je uvedeno, že kontejner není připojen na inženýrské sítě, přičemž připojení má být provedeno do 31.12.2022, a že k zaškolení obsluhy dojde až po připojení kontejneru na sítě a odzkoušení zařízení (tedy v následném období);

- nicméně navzdory obsahu předávacího protokolu později spol. Apeza zaslala městysi protokol o zaškolení obsluhy č. 22007 ze dne 21.10.2022 (dále jen „**protokol o zaškolení**“), podle něhož mělo k zaškolení dojít téhož dne v čase od 14:00 do 14:30 hod. Tento protokol je za městys opět podepsán Mgr. Petrželovou Bašnou. Dle autora této analýzy existuje důvodné podezření, že protokol o zaškolení obsluhy byl vytvořen účelově ex post, jelikož předávací protokol a protokol o zaškolení obsluhy jsou v přímém obsahovém rozporu. K zaslání protokolu o zaškolení došlo až po společném jednání městyse a spol. Apeza v prosinci roku 2022, při němž bylo ze strany městyse namítnuto, že doposud nedošlo k zaškolení obsluhy, a tedy i splnění smlouvy. Tedy poté, co městys spol. Apeza upozornil, že dosud nedošlo k napojení zařízení bistro kontejneru na inženýrské sítě, a především nedošlo k zaškolení obsluhy, spol. Apeza doručila městysi zmiňovaný protokol o zaškolení obsluhy, který byl datován k témuž dni, jako protokol o předání díla. Z protokolu o zaškolení obsluhy má přitom vyplývat, že k celkovému zaškolení došlo dne 21.10.2022 ve 14:00 do 14:30 hod., přičemž samotné předání mělo být dle tohoto protokolu ukončeno dne 21.10.2022 ve 14:00 hod. Jinými slovy, dle protokolu o zaškolení k němu mělo dojít ihned po podpisu protokolu o předání díla. To je však v zásadním rozporu se sepsanými „vadami“ v protokolu o předání díla, které jsou sepsány v příloze č. 1 tohoto protokolu. Je otázkou, proč je v protokolu o předání díla uvedeno, že k zaškolení dojde až po napojení zařízení na inženýrské sítě, když dle protokolu o zaškolení k tomuto mělo dojít ihned po podpisu protokolu o předání. Autor této analýzy považuje za nevěrohodné, že by oba protokoly byly skutečně sepsány ve dnech uvedených na jejich závěrečných stranách, jelikož protokol o zaškolení se objevil až po podání námitek městyssem, oba protokoly si navzájem odporují a spol. Apeza, resp. její právní nástupce, následně využívala existenci protokolu ve prospěch své obrany v soudním řízení (blíže rozebráno níže). S ohledem na tyto skutečnosti zůstává otázkou, jak mohl protokol o zaškolení obsahovat podpis Mgr. Petrželové Bašné;
- s ohledem na převzetí bistro kontejnerů i údajné zaškolení obsluhy tak dle názoru spol. Apeza došlo ke splnění jejích smluvních povinností, a proto po předání bistro kontejnerů vystavila městysi fakturu č. 2022-008 ze dne 21.10.2022. Faktura byla doručena městysi prostřednictvím e-mailu v pátek 21.10.2022;
- dle čl. 4 odst. 4.3. a 4.4. kupní smlouvy byl městys povinen uhradit cenu díla na základě jedné konečné faktury se splatností v délce 30 dní;
- v pondělí 24.10.2022 v 16:00 hod. se konalo ustavující zasedání zastupitelstva městyse, na němž byl do funkce starosty zvolen Karel Labonek. Lze tedy konstatovat, že faktura č. 2022-008 ze dne 21.10.2022 byla doručena na úřad městyse (konkrétně na e-mail úřadu městyse) v době, kdy Mgr. Petrželová Bašná stále vykonávala funkci starostky městyse;
- Mgr. Petrželová Bašná však během dní 21.10.2022 - 24.10.2022 nevydala pokyn k úhradě faktury spol. Apeza;
- po nástupu nového starosty městyse, Karla Labonka, mu byla předložena výše uvedená faktura spol. Apeza. Po prověření obsahu kupní smlouvy byl následně vznesen požadavek

na vypracování právního stanoviska právním zástupcem městyse (autorem této analýzy) s dotazem, zda je městys oprávněn uvedenou fakturu uhradit;

- s ohledem na nesplnění stěžejní smluvní podmínky uvedené v čl. 2 odst. 2.4. kupní smlouvy (tj. skutečnost, že nedošlo ke změně územního plánu městyse) právní zástupce městyse konstatoval, že s přihlédnutím k formulaci této podmínky a jejímu zasazení do celkového obsahu smlouvy nejsou splněny předpoklady pro úhradu předmětné faktury. Tento závěr byl následně novému starostovi městyse potvrzen také Útvarem interního auditu Krajského úřadu Olomouckého kraje;
- poté proběhlo několik osobních jednání mezi městysem a spol. Apeza s cílem dosáhnout smírného vyřešení sporu. Podmínky spol. Apeza však byly pro městys nepřijatelné, neboť tato byla ochotna bistro kontejnery převzít zpět a odvézt pouze za úplatu ve výši 525.140,-Kč, což nebylo možné akceptovat, neboť se pro městys nejednalo o hospodárné vyřízení věci;
- městys následně obdržel předžalobní výzvu k úhradě údajné dlužné částky, na což reagoval zasláním výzvy spol. Apeza ke zpětnému odvozu bistro kontejnerů. Ani jedna ze stran však výzvu protistrany nesplnila. Městys odmítl nárokovanou částku spol. Apeza uhradit, neboť stále nedošlo ke splnění stěžejní podmínky kupní smlouvy – změny územního plánu týkající se pozemku parc. č. 1049 v katastrálním území Kralice na Hané – a zároveň existovaly důvodné pochybnosti, zda ze strany spol. Apeza došlo k úplnému splnění smlouvy, zejména k řádnému a faktickému zaškolení obsluhy, které bylo jednou z podmínek pro vystavení faktury;
- spol. Apeza na základě smlouvy o postoupení pohledávky ze dne 12.10.2023 postoupila svoji pohledávku za městysem spol. Apartmány Velké náměstí s.r.o., IČ: 11982128 (dále jen „**spol. Apartmány**“);
- spol. Apartmány zahájila soudní spor podáním žaloby ze dne 23.10.2023 o zaplacení částky ve výši 200.000,-Kč (záměrně částky nižší, než byla skutečná kupní cena), která byla později návrhem spol. Apartmány ze dne 24.4.2025 rozšířena na částku ve výši 2.157.430,- Kč;
- právní zástupci účastníků řízení během soudního sporu dále jednali o jeho smírném vyřešení, avšak bezvýsledně, a to z důvodu nařízení exekuce vůči spol. Apeza. Exekuční řízení totiž znemožnilo prodej bistro kontejnerů, což představovalo stěžejní podmínku zamýšlené smírné dohody;
- po proběhnutí sporu vydal Okresní soud v Prostějově rozsudek č.j. 8 C 338/2023-291 ze dne 2.7.2025 (dále jen „**rozsudek**“), kterým soud rozhodl v neprospěch městyse tak, že uložil městysi povinnost zaplatit žalobci částku 2.157.430,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 0,05 % denně z částky 2.157.430,- Kč od 27.1.2023 do zaplacení a náklady řízení ve výši 176.278,30 Kč;

- dle právního zástupce městyse, který jej zastupoval po celou dobu soudního řízení, představovala stěžejní důkazní skutečnost ve prospěch spol. Apartmány svědecká výpověď Mgr. Petrželové Bašné při soudním jednání dne 13.2.2025, jak bude blíže rozebráno níže v části B 3 tohoto článku;
- po obdržení rozsudku právní zástupce městyse vyjednal s právním zástupcem protistrany možnost ukončení sporu spočívající v závazku městyse nepodat proti rozsudku odvolání (resp. vzít zpět již podané blanketní odvolání), oproti závazku spol. Apartmány se vzdát části nároků na úroky z prodlení v celkové výši 500.000,-Kč;
- zastupitelstvo městyse na jeho zasedání konaném dne 13.10.2025, po vyslechnutí zdůvodnění možných variant postupu právním zástupcem městyse, včetně vymezení kladů a záporů jednotlivých možností, vydalo usnesení č. 6/2025/3/1, kterým rozhodlo, že městys proti rozsudku podávat odvolání nebude a využije možnost ušetřit na úrocích z prodlení částku ve výši 500.000,- Kč;
- zastupitelstvo městyse na tomtéž zasedání přijalo usnesení č. 6/2025/3/2, kterým pověřilo starostu k zajištění odborného právního stanoviska za účelem posouzení možného vzniku škody a případné odpovědnosti osob zainteresovaných ve věci bistro kontejnerů;
- s ohledem na výše uvedený skutkový stav bude tato analýza zaměřena především na jednání bývalé starostky městyse ve věci týkající se bistro kontejnerů, neboť právě ona představuje stěžejní osobu, jejímž jednáním mohla městysi vzniknout majetková újma.

B) Identifikace pochybení, která mohla vést ke vzniku škody městyse

Úvodem této části analýzy její autor zdůrazňuje, že městys právně zastupoval od počátku vzniku sporu, při smířčích jednáních s protistranou, v průběhu soudního řízení až po vydání rozsudku. Na základě znalosti skutkového stavu a právní kvalifikace (zejména s ohledem na přístup soudu k věci) nyní autor vymezí potenciální pochybení, ke kterým ze strany městyse, resp. Mgr. Petrželové Bašné (dále také „**bývalá starostka**“) došlo, a která podle jeho názoru mohla mít podstatný vliv na vznik škody městyse.

Důvod, proč se zpracovatel analýzy zaměřil právě na jednání bývalé starostky, je zřejmý. Záměr zřízení bistro kavárny byl od počátku iniciován a prosazován Mgr. Petrželovou Bašnou, která byla po celou dobu jeho realizace podle § 103 zákona o obcích výkonným (exekutivním) orgánem městyse. Z dostupných podkladů rovněž vyplývá, že se na celé věci podílela nejvýrazněji, přičemž při jejich posuzování nebylo zjištěno významnější zapojení dalších osob, zejména pokud jde o rozhodování o dalším postupu či jiné podstatné otázky související s realizací záměru. Za stěžejní lze přitom považovat její rozhodnutí, kdy aniž by disponovala předchozím souhlasem zastupitelstva (souhlas zastupitelstva se zrušením či netrváním na podstatné podmínce kupní smlouvy), vydala pokyn k dovozu bistro kontejnerů a tyto následně převzala, ačkoliv nebyla splněna podmínka kupní smlouvy spočívající v souladu záměru s územním plánem.

1) Značný problém celé kauzy spočívá v neprofesionálním a chybném vyhotovení kupní smlouvy, jež byla součástí zadávací dokumentace veřejné zakázky

Kupní smlouva nebyla bývalou starostkou předložena k přípravě ani k revizi právnímu zástupci městyse. Právní zástupce městyse neměl o záměru zřídit bistro kavárnu do nástupu nového starosty žádné povědomí a na přípravě smlouvy se nepodílel. Taktéž s ním nebyla konzultována správnost zvoleného postupu dané věci. Zpracovatel analýzy se domnívá, že kupní smlouva nebyla revidována ani žádným jiným advokátem. Jejím zpracovatelem byl pravděpodobně Ing. Bořil, přičemž patrně nešlo o osobu s právním vzděláním.

Pokud by kupní smlouvu připravila osoba s právním vzděláním, městys mohl předejít celému soudnímu sporu a vzniku škody. Kupní smlouva by totiž obsahovala jasně definovaná a vzájemně si neodporující práva a povinnosti účastníků, přičemž právě tyto rozpory de facto vedly ke vzniku celé kauzy, nutnosti vedení soudního řízení a následně k povinnosti hradit úroky z prodlení a vysoké náklady řízení.

Hlavní obsahový rozpor kupní smlouvy spočívá v následujícím:

Čl. 2 odst. 2.4. kupní smlouvy		Čl. 5 odst. 5.2. kupní smlouvy
<i>Zakázka bude realizována pouze v případě schválení změny současně platného územního plánu pro Městys Kralice na Hané</i>	X	<i>Prodávající je povinen dodat zboží nejpozději 120 dnů od podpisu Kupní smlouvy</i>

Na první pohled se jedná o vzájemně si odporující ustanovení smlouvy. Jelikož na jedné straně je samotná realizace smlouvy podmíněna změnou platného územního plánu městyse, nicméně na straně druhé smlouva ukládá spol. Apeza dodat bistro kontejnery ve lhůtě 120 dní. Vzhledem k tomu, že proces změny územního plánu zpravidla trvá několik měsíců, ba i déle, je zjevné, že nastavení 120 denní dodací lhůty neodpovídá reálným možnostem splnění smlouvy. Tímto rozporem se v soudním řízení podrobně zabýval i samotný soud a dotazoval se na něj i Mgr. Petrželové Bašné (zaznamenáno na str. 5 – 6 protokolu o soudním jednání ze dne 13.2.2025).

Za velmi problematickou lze považovat i samotnou konstrukci znění čl. 2 odst. 2.4 kupní smlouvy, které neobsahuje specifikaci pozemku, jehož se změna měla týkat, ani konkrétní upřesnění požadované změny územního plánu. Kupní smlouva dále nevymezuje místo (konkrétní pozemek), kam mají být bistro kontejnery umístěny. V čl. 5 odst. 5.1 kupní smlouvy je pouze uvedeno, že místem plnění je sídlo kupujícího, tj. úřad městyse, což je zjevně nesmyslné. Nejasnosti a neurčitosti tohoto ustanovení byly v soudním sporu značně využívány protistranou k její procesní obraně. K této otázce se soud ve svém odůvodnění vyjádřil následovně:

právního jednání přimízi.

65. V daném případě soud považoval za jednajícího žalovaného, který formuloval text výzvy k podání nabídky kupní smlouvy i samotné smlouvy, a které obsahovaly podmínku: „Zakázka bude realizována pouze v případě schválení změny současného platného územního plánu pro Městys Kralice na Hané“. Podmínka byla do smlouvy zahrnuta jako pojistka, aby měl Městys možnost výběrové řízení z jakéhokoli důvodu ukončit a spolu s lhůtou pro dodání v délce 120 dnů nebyla považována za rozpornou. Pro zhotovitele, který byl adresátem takto formulovaného právního jednání, bylo určující, že ve smlouvě nebyla specifikována konkrétní změna územního plánu, a to jak povaha a obsah této změny, tak konkrétní určení místa (pozemku), jehož se měla změna týkat. Tato neurčitost posuzovaného sporného ujednání do značné míry oslabovala jeho limitující charakter ve vztahu k ujednané lhůtě plnění v délce 120 dnů od podpisu smlouvy. Zhotoviteli nemohlo být v okamžiku podpisu smlouvy známo, zda se podmínka změny územního plánu dotýká jeho povinnosti dodat bistro kontejner do tehdy neupřesněného místa. Zhotovitel zjevně nemohl považovat ujednání za podstatné, když mezi stranami nebylo v okamžiku podpisu smlouvy ujednáno konkrétní místo pro umístění bistro kontejneru.

2) Za zásadní pochybení pak lze označit nevyužití možnosti odložení termínu zahájení výroby a dovozu bistro kontejnerů

Kupní smlouva v čl. 5 odst. 5.2 umožňovala městysi odložit termín zahájení výroby, aniž by hrozilo riziko vzniku nároku na úhradu smluvní pokuty. Ustanovení znělo konkrétně takto:

Kupující si vyhrazuje možnost posunutí termínu zahájení s ohledem na své provozní a organizační potřeby vybranému Dodavateli z takového posunu za žádných okolností nemůže vyplývat právo na účtování jakýchkoliv smluvních pokut, navýšení cen či náhrad škod. V případě posunutí termínu z důvodů na straně Kupujícího se o stejný časový úsek prodlužuje termín pro realizaci dodávky předmětu smlouvy.

Autor analýzy považuje za zásadní pochybení bývalé starostky skutečnost, že si byla vědoma, že změna územního plánu nebude dokončena ve lhůtě 120 dní od uzavření smlouvy, a přesto dala podle svých slov pokyn k zahájení výroby a následně k dovozu bistro kontejnerů. Tyto kontejnery pak převzala při vědomí, že změna územního plánu nebyla provedena. Bývalá starostka měla, při zachování péče řádného hospodáře, realisticky posoudit, zda je možné územní plán v dané lhůtě změnit. Skutečnost, že disponovala informací o nemožnosti dokončení změny včas, podporuje domněnku, že vědomě porušila své povinnosti.

Předmět **Re: gastro kontejner**
Odesílatel: Starosta Kralice na Haně <starosta@kralicenahane.cz>
Adresát <zakazky.dotace@seznam.cz>
Datum **2022-06-22 13:56**

Ahoj **dokončíme to. Pošly to k podpisu.**

S pozdravem,
Mgr. Veronika Petrželová Bašná
starostka městyse Kralice na Haně

Dne **2022-06-22 13:39**, zakazky.dotace@seznam.cz napsal:

Ahoj

tak se po konzultacích s Petrem došlo k závěru, že ta zakázka by se mohla posunout dál.
Petr si 2x vyžádal doplnění nabídky, zejména technických parametrů.

Můj náhled.

Cena je dobrá (1,78 mil Kč bez DPH).

Já totiž dal předpokládanou cenu zakázky 1,790.

Ten vítěz se do toho chtěl vlézt a tak to dal níž.

Aspoň tak mi to bylo tvrzeno.

Takže bych Ti mohl poslat k podpisu oznámení o výběru nabídky.
Kontejner by se stihl vyrobit do voleb.

Až posud je to dobrý.

Ale Petr říká, že se to nestihne papírově vyřídit.

Změna územního plánu se teprve rozjíždí, než bude stavební povolení na ty přípojky, základovou desku pod kontejner ...
Prý se to nedá stihnout.

Postavit tu základovku a přípojky by se fyzicky stihlo, **ale nebude to papírově v pořádku.**

Takže co s tím?

Dokončíme tu zakázku na výrobu kontejneru?

Stálo to dost úsilí všech zúčastněných. Táhne se to už půl roku.

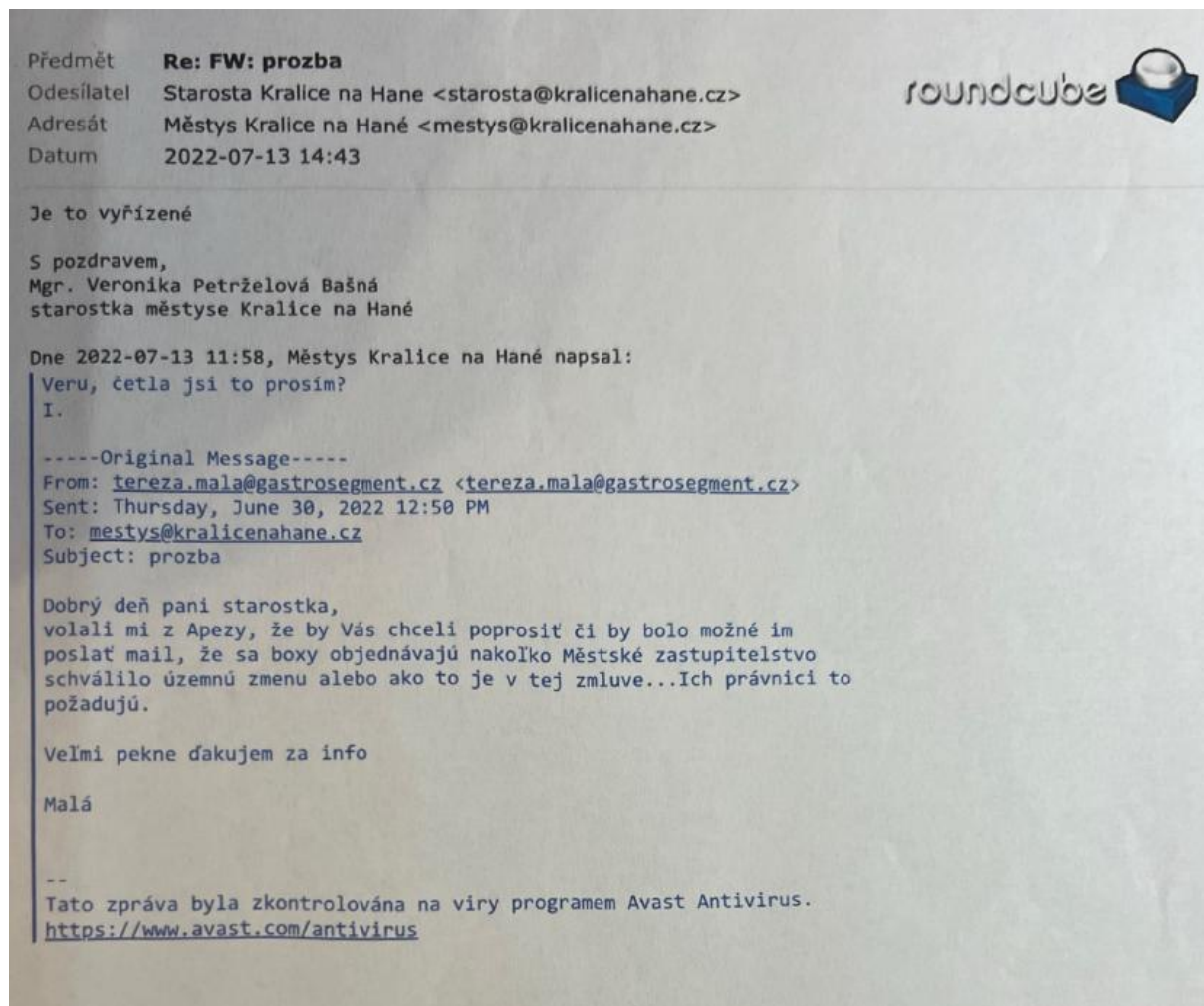
Díky

Zdenek

S ohledem na výše uvedené se dle názoru autora analýzy bývalá starostka městyse dopustila pochybení tím, že nevyužila možnost odložení termínu výroby, kterou smlouva umožňovala, a to až do doby, než byla změna územního plánu provedena. Alternativně měla možnost zakázku a realizaci smlouvy jednostranně zrušit pro nesplnění stěžejních smluvních podmínek. Rovněž bylo vždy možné nechat zpracovat právní analýzu u právního zástupce městyse za účelem posouzení možnosti uzavřít dodatek kupní smlouvy, kterým by byly odstraněny vzájemné smluvní rozpory. **Nevyužití oprávnění odložení výroby bistro kontejnerů městysem se soud zabýval i ve svém odůvodnění rozsudku, kdy uvedl následující:**

67. Další podstatnou okolností je skutečnost, že žalovaný nevyužil možnosti ujednané v čl. 5.3 smlouvy, podle které měl možnost posunout termín dodávky s ohledem na své provozní a organizační potřeby. Toto ustanovení by bylo za situace, kdy podle starostky došlo pouze ke krátkodobému zdržení v procesu schválení změny územního plánu, možné využít s předvídatelným následkem v podobě posunu termínu pro realizaci díla.

Taktéž je vhodné zmínit, že bývalá starostka byla spol. Apeza explicitně dotazována, zda došlo ke změně územního plánu, jak předpokládá kupní smlouva. Na což bývalá starostka reagovala slovy „Je to vyřízené,“ z čehož nelze usoudit de facto nic konkrétního, nicméně jisté je, že změna územního plánu v danou dobu neproběhla. Je otázkou, zda nebyla spol. Apeza uvedena ze strany bývalé starostky v omyl.

Zpracovatel analýzy pro úplnost dodává, že ačkoli uzavírání dodatků ke smlouvám uzavřeným na základě veřejné zakázky není běžně považováno za vhodné, při zvážení pomyslného testu proporcionality – tedy srovnání uzavření dodatku versus riziko vzniku škody – by uzavření dodatku bylo rozhodně smysluplné a vhodné. Dále je třeba upozornit, že ze zadávací dokumentace veřejné zakázky, konkrétně například z výzvy k podání nabídky městyse, vyplývá, že městys neprojevil vůli, aby veřejná zakázka byla zadána v režimu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), když zadávací dokumentace obsahovala upozornění, že:

Podle ustanovení § 31 není zadavatel povinen postupovat podle Zákona, veřejný zadavatel je ale povinen dodržet ustanovení § 6, tj. dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Uzavření dodatku by mohlo teoreticky za jistých okolností být vnímáno jako rozporné s těmito zásadami, nicméně stále by dle názoru zpracovatele analýzy bylo vhodnější čelit případným podnětům ze strany ostatních ucházejících se dodavatelů, než ponechat situaci v pozici, kdy městys sám postupuje v rozporu se smluvní podmínkou, kterou do smlouvy implementoval.

Samotné uzavření dodatku ke smlouvě o veřejné zakázce, jehož účelem není změna ceny plnění, nýbrž toliko vyjasnění či konkretizace nejednoznačně formulovaných smluvních podmínek je přípustné, pokud nejde o výrazný zásah do zásad podle § 6 ZZVZ. Ačkoliv v případě veřejné zakázky malého rozsahu není třeba ustanovení § 222 ZZVZ bez dalšího aplikovat, i pokud bychom jeho režim na daný případ vztáhli, nešlo by o podstatnou změnu závazku ve smyslu § 222 odst. 3 ZZVZ. Takový dodatek nenarušuje ekonomickou rovnováhu smluvního vztahu, neumožňuje účast jiných dodavatelů a ani nerozšiřuje předmět veřejné zakázky, a tudíž nevyžaduje nové výběrové řízení.¹

Autor analýzy se navíc domnívá, že ani z hlediska zásad uvedených v § 6 ZZVZ nelze uzavření takového dodatku považovat za jejich porušení, neboť jeho účelem by bylo výlučně odstranění interpretačních nejasností existující smlouvy, případně posun termínu plnění. Za předpokladu, že by byl dodatek řádně odůvodněn, zůstala by zachována i zásada transparentnosti, která by mohla být touto změnou nejvíce dotčena.

Z výše uvedeného plyne, že bývalá starostka mohla zcela legitimně přistoupit k uzavření dodatku, jehož obsahem by bylo vyjasnění vnitřního rozporu smlouvy mezi lhůtou dodání stanovenou na 120 dní a podmínkou realizace zakázky pouze po změně územního plánu.

3) Svědecká výpověď bývalé starostky u soudního jednání, podaná v neprospěch městyse, z níž vyplývá několik podstatných skutečností

Jak bylo avizováno, během soudního řízení byla bývalá starostka předvolána k jednání konaném dne 13.2.2025. Protokol z tohoto jednání je přílohou této analýzy, přičemž výpověď bývalé starostky je zaznamenána na stranách 3–17. Bývalá starostka byla soudem i právními zástupci konfrontována dotazy k věci a podle názoru zpracovatele analýzy její výpověď svědčila v neprospěch městyse. Pro účely plné informovanosti objednatele této analýzy její autor vybírá některé podstatné části svědecké výpovědi bývalé starostky:

- Ještě jednou tedy odpovím na vaši otázku, že jsem věřila, že se do té doby jakoby stihne, ta změna územního plánu, i v tom červnu jsem v to pořád jako věřila (*pozn. Autora – uvedené je však v přímém rozporu s e-mailovou komunikací zaznamenanou na str. 8 této analýzy*).

¹ Viz <https://portal-vz.cz/info-forum/otazky-odpovedi/cast-prvni-obecna-ustanoveni-%C2%A7-1-%C2%A7-32/zmeny-zavazku-dodatky-k-vzmr-%C2%A7-31/?utm>

- **Soudkyně:** Tzn. když jste podepisovala tu kupní smlouvu, tak jste věděla, že ten územní plán ještě změněný není?
Svědyně: To jsem věděla.
Soudkyně: A myslela jste si tedy co?
Svědyně: Že se to stihne, než se ta kavárna jakoby umístí, nebo říkám maximálně jsem si říkala 14 dnů, 3 týdny.
Soudkyně: Tzn. že se to stihne do těch 3 měsíců, do těch 120 dnů?
Svědyně: Ano. Ta změna územního plánu č. 3 byla v běhu. Zastupitelstvem byla tato dílčí změna schválena a říkám, čekali jsme jenom na ... Územní plán se nemění každý rok, takže jsme čekali jakoby na další věci v průmyslové zóně na Kralice a čekali jsme až se tam dořeší s těmi majiteli a vlastně i se zastupiteli i s těmi architekty panem Kinčlem a Kneslem, co nám ten územní plán kreslili, tak až se domyslí, teď už nevím, my jsme tam řešili nějakou výšku budov atd. Takže na tom se to jakoby zaseklo, jinak věřím tomu, že by ten územní plán byl změněn do té doby, než bychom skončili, což jsme teoreticky nevěděli, že budeme končit. Jestli to správně vysvětluji.

- **Soudkyně:** A zeptám se tedy, zda si uvědomujete, že byste dávala nějaký pokyn k zahájení výroby těch kontejnerů?
Svědyně: Tak to určitě ano, to jsme a teď nevím, jestli telefonicky jsme se bavili, že to zastupitelstvo všechno schválilo, nebo že výběrové řízení proběhlo, že zastupitelstvo to všechno schválilo a teď úplně nevím, jestli emailem, telefonicky, možná jsme spolu mluvili, jako určitě jsem to musela udělat já, tohle by nikdo jiný jako za starostu neudělal, dát nějaký pokyn, to jako rozhodně.

- **Soudkyně:** A teď trochu podrobněji k tomu předávání samotnému, k tomu 21. 10. 2022, co si k tomu vzpomínáte? Jestli k tomu došlo osobně, na jakém místě, kdo to předával, jak to proběhlo?
Svědyně: Osobně. Kdo to předával, to už taky nevím, někdo za tu firmu Apeza tam jako byl, byli tam tuším 2 lidé, já jsem tam byla asi sama, možná tam pak přišel pan Kopečný, to už si také nejsem vědoma.

- **Soudkyně:** No a vzpomínáte si, že by bylo zvlášť prováděno zaškolení obsluhy?
Svědyně: To vím určitě, že zaškolovali mě, nebo resp. ukazovali mi to, vysvětlovali mi to.
Soudkyně: Takže vy jste byla ta obsluha?
Svědyně: Ano. Protože my jsme v té době nevěděli, kdo to bude obsluhovat. My jsme v té době ještě řešily ty procesní věci, aby tam byla ta elektřina, voda, odpad, aby tam byla ta kavárna, aby se stihl územní plán a pak jsme chtěli teprve buď soutěžit nějak člověka, který by vlastně tu kavárnu provozoval. Takže nebylo na výběr, než aby zaškolili jako mě.
Soudkyně: Já tady mám právě protokol o zaškolení obsluhy, tak zase bych se chtěla zeptat, jestli je to váš podpis?
Svědyně předložen protokol o zaškolení obsluhy z přílohy obálky.
Svědyně: Ano, je to můj podpis.

- **Zástupce žalobce:** Zeptám se, podle vás a vašeho přesvědčení, ta Apeza tedy byla podle kupní smlouvy povinna, nebo byla oprávněna ten kontejner dodat, tzn. byla podle vás i splněna ta podmínka 2.4, to je to schválení změny, anebo tedy nebyla. Co platilo podle vás, lhůta 120 dnů od podpisu kupní smlouvy, nebo jak to vnímáte?

Svědkyň: Už jsem to říkala tady paní soudkyni, věřila jsem, že ta změna jakoby proběhne. Ve chvíli, kdy to přivezli, tak jsem věděla, že teď ten územní plán jakoby dnes změněn není, brala jsem to tak, že firma splnila vše co měla, byla seriózní, nebyl s ní žádný problém a věřila jsem, že během pár dnů, týdnů ta změna územního plánu dojde, se dokončí a že ta kavárna se otevře potom. Že se mezitím to všechno dopojí, připraví, my jsme tam ještě chtěli dělat dřevěné obložení kolem toho, že to půjde ruku v ruce, je to jako hrozně těžká otázka, zpětně bych to určitě udělal jinak, ta pojistka, kterou jsme si tam dali rozumná podle mě moc nebyla. Resp. my jsme si byli jisti tenkrát alibisticky, že ten územní plán do té doby 100 % bude. Ale nebyl. A jako ta firma to měla hotové, my bychom platili zase třeba další peníze někde za uskladnění, starosta se má chovat jako nejvíc hospodárně, jako Městys, nebo jakoby v rámci toho Městysu, já jsem se prostě tenkrát rozhodla to převzít, podle mě ta firma to dodala, zpracovala, udělala a znovu říkám, věřila jsem, že během krátké doby, netroufám si říct jak rychle, ale krátké doby prostě ten územní plán bude změněný, dílčí změna zastupitelstvem odsouhlasená, s paní Korhonovou prokonzultovaná, za mě v tom nebyl vůbec žádný problém.

- **Zástupce žalobce:** Hovořila jste tady o nějakém tom pokynu, že jestli někdo dal nějaký pokyn, tak jste ho dávala vy, tak jestli k tomu pokynu se ještě můžete vyjádřit.

Svědkyň: Určitě bych ho dávala já, jsem si jistá, že by to jako nikdo jiný za mě neudělal, to zas jako jsme měli mezi sebou důvěru, takže jsem ten pokyn dávala já, ale jestli to bylo telefonicky, emailem, písemně, to si bohužel nepamatuji.

Zástupce žalobce: A k čemu byl ten pokyn?

Svědkyň: Tak k tomu, aby tu kavárnu přivezli. My jsme měli jako to místo připravené, my jsme řešili hlavně tu stavební připravenost, v té době ten Jamastav dělal víc stavebních akcí po Kralicích, řešila se tam školka, tady tohle, příjezd před školu a v jednu chvíli jsme upřednostnili tady tohle, aby se to prostě dokončilo, aby tam ty kontejnery mohly být umístěny, abychom neplatili nějaké pokuty z prodlení nebo já nevím něco za umístění někde jinde. Jestli si to dobře vzpomínám. Kontejner byl umístěn.

- **Žalovaný:** Já se zeptám, jestli považujete podpis smlouvy jako na uhrazení a konkrétně této závazný krok, že jste ho nemohla učinit.

Svědkyň: Proč bych ho nemohla učinit, když jsem k tomu byla pověřena zastupitelstvem?

Žalovaný: To je právě ta otázka. Jestli ten podpis té faktury vystavené, podpis, aby mohlo dojít k zaplacení, jestli byl vnímám jako vážný krok?

Svědkyň: Dokud je člověk starostou, tak samozřejmě ten pokyn dát může, to jako určitě může, ale taky si pamatuji, že jsi mi říkal, ať to nedělám. Ale to je jedno.

Žalovaný: No jedno to není.

Svědkyň: Nejsem si vědoma, jestli jsem ten pokyn dala nebo ne. Pokud jsem byla starostou, měla jsem k tomu oprávnění.

Soudkyň: Abychom si rozuměli, pokyn k čemu?

Svědkyň: Pokyn k uhrazení faktury. Ale já si teda nejsem vědoma, že bych ten pokyn dávala. Ale ani to nevylučuji.

Soudkyně: Kdyby byla uhrazena, tak tu nejsme.

- **Zástupce žalobce (původně chybně v protokolu uvedeno zástupce žalovaného):** Podle vás, podle toho co všechno víte a zažila jste, vy si myslíte, že vznikl společnosti Apeza nárok na zaplacení kupní ceny?

Svědkyň: Já si myslím, že určitě ano.

4) Jednání bývalé starostky mohlo být v rozporu s usnesením zastupitelstva a tím překračovat pravomoci starosty

V tomto směru zpracovatel analýzy upozorňuje na podstatnou skutečnost, týkající se způsobu rozhodování obcí o jejich podstatných záležitostech, s přihlédnutím k důležitosti role zastupitelstva obce a role starosty. Je totiž nutné vzít v úvahu, že v obci, kde se nevolí rada (což je případ klienta), vytváří vůli obce v drtivé většině případů pouze zastupitelstvo, přičemž starosta tuto vůli pouze prezentuje navenek.

Jinými slovy, starosta obce není oprávněn v absolutní většině případů vytvářet vůli obce sám a sám svévolně rozhodovat. Obecně platí, že některé pravomoci zákon vyhrazuje bez výjimky konkrétnímu orgánu. Zastupitelstvu jsou ze zákona vyhrazeny pravomoci uvedené v § 84 odst. 2, § 85 a v případě městyse také dle § 102 odst. 4 zákona o obcích. Starosta obce tedy nemůže vytvářet sám vůli obce, může pouze tuto vůli navenek sdělovat a projevovat. Rozhodnutí obecního zastupitelstva nebo obecní rady je třeba v daných souvislostech považovat za zákonem stanovenou podmínku právního úkonu (*condicio legis*). Stěžejní pravomoc rozhodovat ve věcech samosprávy obce je zákonem svěřena zastupitelstvu obce, které musí postupovat zákonem předepsaným způsobem, aby mohlo vytvořit vůli, kterou navenek projeví starosta obce, aby byly splněny podmínky pro řádný projev vůle obce. Zastupitelstvo může rozhodovat pouze na svých veřejných zasedáních, ne na jiných jednáních či schůzích. Právní úkon starosty vyžadující schválení zastupitelstvem obce provedený bez takového předchozího schválení, je od počátku neplatný.²

Nutno dodat, že zastupitelstvo obce si může i svoji pravomoc rozhodovat o určitých věcech vyhradit dle ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích. Zastupitelstvo obcí je přitom oprávněno si vyhradit pravomoc rozhodovat o dané záležitosti i implicitně. K tomuto lze citovat část komentáře k ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích (*Zákon o obcích, 1. vydání, 2019, s. 518 - 535: A. Furek*):

„Způsob, jímž si zastupitelstvo může vyhradit určité rozhodování, zákon výslovně neupravuje. Může tak učinit pouze pro určitou konkrétní záležitost, stejně tak obecně pro určité typové záležitosti (například všechny smlouvy o dílo), případně s dalším omezením (například všechny smlouvy o dílo nad 50 000 Kč). Formálně se vyhrazení musí uskutečnit rozhodnutím zastupitelstva, tedy usnesením. Kromě

² Z rozsudku Nejvyššího soudu, sp. zn. 25 Cdo 1329/2014 ze dne 24.3.2015

výslovně formulovaného usnesení o tom, že si zastupitelstvo určitou otázku vyhrazuje, připouští judikatura i vyhrazení implicitní tím, že zastupitelstvo v určité věci rozhodne, například schválí určitou smlouvu (rozhodnutí NS ze dne 24. 7. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3826/2007). Takové vyhrazení se sice týká jen konkrétní záležitosti (nikoli věci obdobných), vztahuje se však například i na změny tímto způsobem schválené smlouvy. Za vyhrazení si určité otázky přitom lze považovat již to, že zastupitelstvo zařadí záležitost do schváleného programu zasedání s cílem ji věcně projednat (ne tedy jen bod „pro informaci“ apod.). O vyhrazení se v tomto případě jedná, i kdyby zastupitelstvo nakonec žádné věcné řešení nepřijalo. Již tím, že věc zařadilo do svého schváleného programu, jasně vyjádřilo svou vůli se danou záležitostí zabývat.

V případě, že zastupitelstvo rozhodne o vyhrazení ad hoc tím, že schválí konkrétní právní jednání (uzavření určité smlouvy), na sebe vztahuje i rozhodnutí o jakýchkoli podstatných změnách schválené smlouvy, jakož i o jejím ukončení (například dohodou). Problematické však může být, zda musí rozhodnout i o jednostranném ukončení takového právního vztahu, typicky o výpovědi. Výpověď smlouvy je jednostranné právní jednání, jímž smlouva jako taková, resp. právní vztah jí vytvořený končí (obvykle uplynutím výpovědní doby). Lze mít za to, že výše popsané vyhrazení si pravomocí zastupitelstvem tím, že schválí uzavření konkrétní smlouvy, je třeba vztáhnout i na její ukončení výpovědí. I výpověď je totiž právním jednáním, kterým dojde k ukončení právního vztahu založeného zastupitelstvem schválenou smlouvou. Jedná se tedy o zásadní rozhodnutí týkající se uvedené smlouvy, které si – neurčí-li zastupitelstvo jinak – na sebe zastupitelstvo vztáhlo právě rozhodnutím o samotné smlouvě (vyhrazením si podle § 84 odst. 4). V této souvislosti lze přiměřeně vycházet i z přístupu judikatury, konkrétně z rozhodnutí NS ze dne 25. 2. 2011, sp. zn. 26 Cdo 4991/2008, a ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. 26 Cdo 1619/2009.“

Je třeba zmínit, že zastupitelstvo městyse na jeho zasedání ze dne 14.6.2022 usnesením č. 16 rozhodlo o uzavření kupní smlouvy na dodávku bistro kontejnerů pro potřeby občerstvení v Kralicích na Hané a pověřilo starostku k jejímu podpisu. **Zastupitelstvo si tak implicitně vyhradilo právo rozhodovat o veškerých záležitostech týkající se kupní smlouvy uzavřené se spol. Apeza a bistro kavárnou jako takovou. Zastupitelstvo přitom rozhodlo tak, že do zadávací dokumentace i kupní smlouvy implementovalo podmínku realizace smlouvy spočívající ve změně územního plánu, což logicky znamená, že bylo nutné se touto podmínkou dále řídit.**

Pakliže bývalá starostka (dle svých vlastních slov) vydala pokyn k dovozu bistro kontejnerů a poté také bistro kontejnery převzala bez současného splnění podmínky smlouvy o změně územního plánu, jednalo se fakticky o změnu smlouvy, kterou však zastupitelstvo neodsouhlasilo, jelikož došlo k převzetí díla bez splnění smluvní podmínky. Což však není možné, jelikož si zastupitelstvo implicitně vyhradilo právo rozhodování o jakékoli záležitosti týkající se kupní smlouvy se spol. Apeza. Dle výše uvedeného komentáře, pakliže je při vyhrazení pravomocí o určité smlouvě nutný souhlas zastupitelstva k její výpovědi, analogicky je nutné takový souhlas mít k dispozici i pro její změnu, nota bene změnu zásadní.

A tedy, pokud by starosta sám rozhodl o věci, o které zákon vyhrazuje rozhodnout zastupitelstvu či si zastupitelstvo toto oprávnění vyhradilo (i implicitně), bylo by jeho jednání bez souhlasu zastupitelstva absolutně neplatné. Tak je zakotveno v ustanovení

§ 41 odst. 2 zákona o obcích, které stanovuje, že „právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná.“

Pro úplnost lze odkázat na právní větu zaznamenanou v Nálezu Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2574/14 ze dne 25.08.2015:

„Jak vyplývá z rozhodovací praxe Ústavního soudu, starosta obce nemůže sám vytvářet vůli obce, to přísluší výhradně zastupitelstvu obce či radě obce. Pokud však již vůle obce v zásadních bodech vytvořena byla, je starosta oprávněn jednat v intencích takto vytvořené vůle [nález sp. zn. II. ÚS 87/04 ze dne 6. 4. 2005 (N 75/37 SbNU 63)].“

Rozhodnutí bývalé starostky neřídit se stěžejní podmínkou kupní smlouvy je možné považovat za svévolné a v žádném případě nelze považovat za jednání, které je v intencích uzavřené kupní smlouvy a vytvořené vůle zastupitelstva.

Z usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 33 Cdo 3565/2022 ze dne 22.2.2023: „...uzavřít smlouvu bylo možné jen s předchozím souhlasem rady či zastupitelstva obce. Pokud tak činil starosta bez tohoto souhlasu, pak se jednalo o právní úkony od počátku neplatné.“

S ohledem na výše uvedené existuje důvodné podezření, že bývalá starostka překročila své oprávnění tím, že jednala mimo rámec uzavřené smlouvy a de facto ji svým jednáním měnila, neboť nereflekovala její obsah a smluvní podmínky. Takové jednání by podle § 41 odst. 2 zákona o obcích bylo absolutně neplatné, jelikož bylo v rozporu s původním rozhodnutím a vůlí zastupitelstva městyse. Z této skutečnosti lze dovodit, že městysy vznikl regresní nárok vůči bývalé starostce na náhradu škody z důvodu překročení jejího oprávnění.

5) Další dílčí podstatné skutkové okolnosti

Z dostupných podkladů vyplývá, že záměr využití pozemku parc. č. 1049 v k. ú. Kralice na Hané vzešel od bývalé starostky, která jej prezentovala na veřejném zasedání zastupitelstva dne 22.4.2021. Na tomto zasedání představila územní studii, jejíž zpracování nechala zajistit, přičemž městys za ni uhradil částku ve výši 101.000,- Kč, a to bez předchozího vědomí a souhlasu zastupitelstva (k čemuž však dle tehdy účinné směrnice o veřejných zakázkách malého rozsahu byla oprávněna). Ze studie přitom vyplývá, že při využití pozemku bude nutné dodržet urbanistické požadavky stanovené územním plánem.

Na zasedání zastupitelstva dne 2.6.2021 bylo bývalou starostkou sděleno, že pro účely tohoto záměru nebude nutné zpracovávat projektovou dokumentaci, s tím, že postačí zmíněná studie a že sama zařídí veškerá potřebná povolení. Dále poté na zasedání zastupitelstva dne 16.11.2021 bylo bývalou starostkou uvedeno, že předpokládaná cena bistro kontejnerů bude asi 600.000,- Kč, přičemž konečná cena však činila 2.157.430,- Kč.

Dne 21.4.2022 městys obdržel vyjádření Magistrátu města Prostějova, Odboru územního plánování a památkové péče, Oddělení územního plánování č.j. PVMU 63664/2022 – 62 ze dne

21.4.2022 se závěrem, že záměr není v souladu s platným územním plánem. I tak bylo dne 19.5.2022 bývalou starostkou vyhlášeno výběrové (zadávací) řízení na pořízení a dovoz zmíněných bistro kontejnerů.

Autor analýzy na tomto místě upozorňuje na určitou nejasnost spočívající v tom, že z dostupných podkladů nevyplývá, že by ani případné dokončení změny územního plánu týkající se navrženého prověření konkrétní změny pozemku parc. č. 1049 v katastrálním území Kralice na Hané jakkoli vytvářelo předpoklad pro možnost umístění bistro kontejnerů na uvedený pozemek. Jak bylo uvedeno v předchozím odstavci, městys disponuje od pořizovatele územního plánu (Magistrátu města Prostějova, Odboru územního plánování a památkové péče, Oddělení územního plánování) pouze jediným dokumentem – vyjádřením ze dne 21. 4. 2022, podle něhož záměr bistro kavárny není v souladu s platným územním plánem. Z tohoto vyjádření však nikterak nevyplývá, že by případná změna územního plánu měla umožnit realizaci záměru bistro kontejnerů v budoucnu. Je proto zásadní otázkou, z jakých informací či podkladů bývalá starostka vycházela, když dospěla k závěru, že provedení změny územního plánu by mělo umožnit realizaci uvedeného záměru. Podle výpovědi bývalé starostky u soudu měla být změna územního plánu, a tím i následné umožnění umístění bistro kontejnerů na předmětný pozemek, předjednána s příslušným správním orgánem. Městys, potažmo zpracovatel analýzy však nemá k dispozici žádný podklad, který by toto tvrzení či přesvědčení dokládal.

Při posuzování podkladových materiálů byla učiněna další, velmi podstatná zjištění:

- Důležitým podkladem pro posouzení věci je nepochybně Výzva městyse k podání nabídky ze dne 19.5.2022, opatřená podpisem Mgr. Petrželové Bašné téhož dne. Tento dokument na straně 2 v bodě 2.5. uvádí, že předpokládaná hodnota zakázky činí **1.790.000,- Kč bez DPH, tedy 2.165.900,- Kč**. Lze tedy jednoznačně konstatovat, že ke dni 19.5.2022 byla tehdejší starostce známa předpokládaná hodnota této veřejné zakázky. V čl. 4 Výzvy k podání nabídky je uvedeno, že lhůta pro podání nabídek končí dne 15.6.2022 v 16:00 hod.
- Dne 14.6.2022, tedy den před uplynutím lhůty pro podání nabídek (a před samotným otevíráním obálek s nabídkami uchazečů výběrovou komisí městyse), se konalo zasedání zastupitelstva městyse Kralice na Hané, na němž bylo přijato usnesení č. 16, kterým bylo starostce uděleno pověření k podpisu kupní smlouvy s uchazečem, jenž se stane vítězem výběrového řízení na dodávku bistro kontejnerů. Vzhledem k tomu, že pověření tehdejší starostky k podpisu smlouvy bylo zastupitelstvem uděleno ještě před otevřením obálek s nabídkami uchazečů, návrh kupní smlouvy v dané době neobsahoval údaj o kupní ceně (a ani obsahovat nemohl), neboť tato část smlouvy nebyla dosud známa a tedy vyplněna.
- Z audiozáznamu ze zasedání zastupitelstva (konkrétně v čase 3:33:38 – 3:42:45) však vyplývá, že bývalá starostka zastupitele informuje o tom, že cena za pořízení bistro kontejnerů bude znít na částku cca **1.000.000,- Kč bez DPH**, byť si musela být

prokazatelně vědoma, že předpokládaná hodnota je 1.790.000,- Kč bez DPH, tedy 2.165.900,-Kč.

- Lze tak konstatovat, že zastupitelé pověřili bývalou starostku k uzavření smlouvy k pořízení bistro kontejnerů za cenu ve výši 1.000.000,-Kč bez DPH, avšak bývalá starostka posléze uzavřela smlouvu s cenou ve výši 1.783.000,- Kč bez DPH, 2.157.430,- Kč s DPH.
- Za daných okolností lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda zastupitelé při svém rozhodování disponovali úplnými a pravdivými informacemi poskytnutými tehdejší starostkou a nebyli při rozhodování uvedeni v omyl.

Dále lze uvést, že městys prostřednictvím bývalé starostky objednal zpracování projektové dokumentace bistro kavárny (byť bylo původně sděleno, že této nebude zapotřebí) a to objednávkou č. 93/2022 ze dne 13.9.2022 a objednávkou č. 94/2022 ze dne 13.9.2022, obě podepsány Mgr. Petrželovou Bašnou. Zpracovatelem projektové dokumentace byla Ing. Martina Přehnalová, IČ: 06119891, sídlem Na Výsluní 572, 798 12 Kralice na Hané. Ing. Martina Přehnalová poté vystavila městysi fakturu č. 220100018 ze dne 19.9.2022 na částku 13.000,- Kč a fakturu č. 220100019 ze dne 19.9.2022 na částku 42.000,- Kč. Zmíněné faktury byly uhrazeny v plné výši. V projektové dokumentaci je uvedeno, že záměr bistro kavárny je v souladu s územním plánem městyse, což je však v rozporu se shora zmíněným vyjádřením Odboru územního plánování Magistrátu města Prostějov. Městys písemně vyzval Ing. Martinu Přehnalovou o vysvětlení zmíněného rozporu, avšak ke dni zpracování této analýzy dosud neobdržel relevantní odpověď.

Konkrétnější informace o podrobném postupu bývalé starostky ve věci jsou uvedeny v prezentaci aktuálního starosty městyse, která tvoří přílohu této analýzy a byla zastupitelům prezentována na zasedání zastupitelstva dne 13.10.2025.

Dle názoru autora této analýzy je pro posouzení věci zásadní, zda bývalá starostka konzultovala svůj postup a související podkladovou dokumentaci, včetně smlouvy, s odborníkem v dané oblasti – advokátem či jinou osobou s právním vzděláním. Autor této analýzy byl zároveň po celou inkriminovanou dobu právním zástupcem městyse a s tímto věc nikdy konzultována nebyla.

Pro úplnost zpracovatel analýzy upozorňuje rovněž na možný rozpor mezi výpovědí bývalé starostky u soudního jednání a předloženými podklady. Mgr. Petrželová Bašná při soudním jednání uvedla, že je přesvědčena, že změna územního plánu byla účelově zastavena současným starostou, resp. zastupitelstvem, a to z důvodu, že starosta Karel Labonek se záměrem bistro kontejnerů nesouhlasil a nepřál si jej realizovat. V důsledku toho měl být pozemek parc. č. 1049 v k. ú. Kralice na Hané ze změny územního plánu svévolně vyjmut. To vyplývá z následující části výpovědi bývalé starostky:

- **Svědkyňe:** Víím jenom co nás informoval pan Labonek vlastně na zastupitelstvech, já jsem si to teď četla, zpětně jsem si dohledávala ty zastupitelstva, protože jsem se ne všech

zúčastnila osobně, tak vím, že se nějak snažili domluvit o tom a já jsem teda věřila, že to takto dopadne, že pan Labonek tam ty kontejnery jakoby nechtěl, resp. 5 zastupitelů s panem Labonkem je tam nechtělo a že se nějak domluví s tou firmou. Mě už jako osobně, já jsem si říkala, tak byl to hezký nápad, ale nebude, nebude, nedá se nic dělat, je nové vedení, má nové myšlenky, to je prostě realita a říkala jsem si, že se třeba s nimi domluví nějakou částí na zaplacení. Víím, že se bavili nějak a teď nevím ty částky, že obec zaplatí nějakou část za to, že si ty kontejnery odvezou a myslím si, že se nějak nedomluvili na té částce mezi sebou ta firma a ten Městys. Ale mám ty informace velmi omezené.

- **Zástupce žalobce (původně v protokolu chybně uvedeno zástupce žalovaného):** Podle vás, podle toho co všechno víte a zažila jste, vy si myslíte, že vznikl společnosti Apeza nárok na zaplacení kupní ceny?

Svědkyň: Já si myslím, že určitě ano. Už jenom z toho důvodu, že změna územního plánu č. 3 byla dokončena a jako jedna tuším ze dvou změn, z toho ta jedna byla taková bezpředmětná, byla za mě vyjmuta, vedli jsme k tomu na zastupitelstvu dlouhou diskusi, kdy znovu říkám, že konkrétně pan Labonek řekl, že parčík na tom pozemku 1049 může být. Já jsem se proti tomu ohradila, že ale kavárna v tom rozpoložení, nebo v tom jaká je, tam být nemůže. Zastupitelé i tak hlasovali tuším 6 hlasy, že tuto změnu vyjímají ohledně toho pozemku 1049 a když jsem se ptala, jestli rozumí. Teď si neuvědomuji, jestli jsem se ptala předtím nebo potom některých zastupitelů, jestli jako pochopili, pro co hlasovali, tak nevím jestli to bylo na tom zastupitelstvu, nebo později, ale bylo mi řečeno, že důvěřují panu Labonkovi. A to mě tenkrát mrzelo ze všeho nejvíc.

- **Zástupce žalovaného:** Čili nějaká změna územního plánu po podpisu kupní smlouvy byla schválena?

Svědkyň: Změna č. 3 a byla z ní vyjmuta dílčí změna týkající se Ano územní plán byl dokončen. Proto je teď problém, protože teď tam ta kavárna už stát nemůže. Pokud nedojde ke změně územního plánu č. 4, což je nákladná věc a v brzké době nebo v minulé době proběhly dvě změny územního plánu, jedna vlastně za nás a jedna teďka tuším v loňském roce, za pana Labonka. Takže teďka to už jedinečně umístit na jiné místo anebo se s firmou Apeza domluvit. Jinou možnost za mě už Městys Kralice na Hané v tuto chvíli jako nemá. Což o to víc mě mrzí a jenom k tomuto chci ještě dodat, protože vedeme s panem Labonkem tady k tomuto spory, že to, že zastupitelé nevěděli o čem hlasují, nebo jsme přesvědčeni o tom, že to tak bylo i ve více bodech, ne jenom tady v tom jednom a dokládá to vlastně i fakt, nebo názor paní Mgr. Radky Coufalové, která je vlastně advokátkou, která se možná v jiném probíraném bodě ptala zastupitele, jestli rozumí bodu, o kterém hlasují a bylo jí řečeno to stejné, že důvěřují panu Labonkovi.

Soudkyň: To se netýká tady té věci pozemku 1049 a změny územního plánu?

Svědkyň: Netýká. Znovu říkám, nejsem si jistá, jestli se ta paní Mgr. Coufalová ptala těch zastupitelů přímo v tomto bodě, nebo v jiném, ale já jsem se s těmi zastupiteli bavila, ale nevím jestli přímo na zastupitelstvu o tomto bodě. Tak, abych to nějak rozumně zformulovala.

Soudkyň: O vynětí toho pozemku ze změny územního plánu?

Svědkyň: Tak. Z mého prostě pohledu ti zastupitelé všichni neporozuměli tomu, o čem hlasují. Můj subjektivní názor na věc.

Zpracovateli analýzy byla dále předložena e-mailová komunikace z ledna 2023 mezi současným starostou městyse, Ing. Pavlou Korhonovou, zastupující pořizovatele územního plánu (tj. Oddělení územního plánování Magistrátu města Prostějova), a doc. Ing. arch. Jakuba Kynčla, Ph.D, architektem. Ve svém e-mailu ze dne 19.1.2023 Ing. Pavla Korhonová, jednající za pořizovatele změny územního plánu, předložila městysi návrh usnesení určený k projednání zastupitelstvem městyse ve věci změny územního plánu. Co se týče změny označené jako Z3/7 (týkající se předmětného pozemku parc. č. 1049, katastrálním územím Kralice na Hané, tedy pozemku, na který měly být umístěny bistro kontejnery), Ing. Pavla Korhonová navrhla následující znění usnesení:

Zastupitelstvo městyse Kralice na Hané schvaluje vypustit z obsahu Změny č. 3 Územního plánu Kralice tyto dílčí změny: Z3/7 - Prověření možnosti rozšíření plochy 013-PV za účelem vzniku parčíku.

Přičemž doc. Ing. arch. Jakuba Kynčla, Ph.D, tento návrh usnesení okomentoval následovně:

Park je v daném místě povolitelný i za stávajícího regulativu dle platného územního plánu, takže změna je bezpředmětná.

Pro vyloučení pochybností autor analýzy uvádí celou e-mailovou komunikaci zde:

FW: usnesení do ZO

Odesílatel: "Jakub Kynčl" <Jakub.Kyncl@knesl-kyncl.com>

Příjemce: "starosta@kralicenahane.cz" <starosta@kralicenahane.cz>

Kopie: "Bohus Zoubek" <Bohus.Zoubek@knesl-kyncl.com>

24.01.2023 07:45

pane starosto,
včera už jsem to nestihl, tak napravuji hned po ranu. zdůvodnění je u jednotlivých bodů níže.
přeji pěkný den
JK

From: Korhonová Pavla <Pavla.Korhonova@prostejov.eu>

Sent: Thursday, January 19, 2023 3:04 PM

To: Starosta Kralice nH <starosta@kralicenahane.cz>

Cc: Jakub Kynčl <Jakub.Kyncl@knesl-kyncl.com>; Nováková Ivana OUPPP <I.Novakova@prostejov.eu>; Bohus Zoubek <Bohus.Zoubek@knesl-kyncl.com>

Subject: usnesení do ZO

Dobrý den pane starosto,

zasílám návrh usnesení pro schválení v ZO.

Konzultovala jsem pokyn se zpracovatelem.

Zastupitelstvo městyse Kralice na Hané schvaluje vypustit z obsahu Změny č. 3 Územního plánu Kralice tyto dílčí změny:

- Z3/7 - prověření možnosti rozšíření plochy 013-PV za účelem vzniku parčíku.

Park je v daném místě povolitelný i za stávajícího regulativu dle platného územního plánu, takže změna je bezpředmětná.

- Z3/14 - prověření stanovení zastavitelnosti a minimálního podílu zeleně v plochách výroby a skladování VX.

Stanovení podílu zeleně je nežádoucí, protože de facto generuje zvýšený zábor zemědělského půdního fondu (přidávání zbytných ploch k jasně definovaným potřebám záboru jednotlivých podnikatelských záměrů). Co se týče likvidace dešťových vod, ty jsou řešeny samostatně technickými opatřeními v souladu s příslušnými právními předpisy.

S pozdravem

STATUTÁRNÍ
MĚSTO PROSTĚJOV

Ing. Pavla Korhonová
referent pořizování ÚPP a ÚPD
oddělení územního plánování
Odbor územní plánování a památková péče

Magistrát města Prostějova
nám. T. G. Masaryka 130/14
796 01 Prostějov
+420 582 329 704
pavla.korhonova@prostejov.eu
www.prostejov.eu
datová schránka: mrtbtkb

1. MÍSTO
V RÁMCI OLOMOUCKÉHO KRAJE
V LETECH 2016 - 2022
potvrzeno Ministerstvem vnitra

CENA HEJTMANA
ZA SPOLEČENSKOU
ODPOVĚDNOST

VÍTEZ PRO ROK 2021 V OLOMOUCKÉM KRAJI

Dne 25.1.2023 byla v rámci zasedání zastupitelstva městyse prověřovaná změna územního plánu týkající se pozemku parc. č. 1049 skutečně usnesením zastupitelstva č. 15 vypuštěna, a to na základě pokynu pořizovatele a zpracovatele změny územního plánu, jelikož změna byla označena za bezpředmětnou. Nutno poznamenat, že pro přijetí uvedeného usnesení tehdy mimo jiné hlasoval také Ing. Jiří Svozil, bývalý uvolněný místostarosta městyse, předseda stavební komise a zároveň dřívější pověřenec městyse pro pořízení změny územního plánu. Ing. Svozil připravoval veškeré podklady k pořízení změny územního plánu č. 3, tedy i části týkající se pozemku parc. č. 1049, a byl předchozím vedením pověřen jednat v této věci za městys – jak s pořizovatelem (Oddělením územního plánování Magistrátu města Prostějov), tak se zpracovatelem (doc. Ing. arch. J. Kynčlem). Lze proto důvodně předpokládat, že v době hlasování byl Ing. Svozil plně obeznámen s veškerými okolnostmi projednávané změny. Z předložených podkladů podle názoru

autora analýzy vyplývá, že změna územního plánu Z3/7 byla z návrhu vyjmuta na základě pokynu zpracovatele a pořizovatele, nikoli svévolně či bezdůvodně.

II. Odpovědnost občanskoprávní

Zákon o obcích

§ 38 (1) Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajících ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn.

§ 103 (1) Starosta zastupuje obec navenek.

Starosta není tvůrcem vůle v rámci obecního zřízení. Vůli obce vytváří zastupitelstvo či rada obce, přičemž při nerespektování rámce takové vůle hrozí absolutní neplatnost jednání překračující tento rámec. Ze skutkového stavu se nedá dovodit jednání zastupitelstva, které by bylo v rozporu s ustanovením § 38 odst. 1 zákona o obcích, nicméně v jednání bývalé starostky lze nepochybně pozorovat překročení zákonem předpokládaného rámce působnosti starosty dle § 103 odst. 1 zákona o obcích.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 3297/2008 ze dne 8.4.2009

Obec jakožto veřejnoprávní korporace má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající právě z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva. Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné.

Občanský zákoník (dále jen „ObčZ“)

§ 159 (1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.

§ 159 (3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

§ 2910 Porušení zákona

Škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě

vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.

Nález Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 2574/14 ze dne 15.8.2015

Starosta obce nemůže sám vytvářet vůli obce, to přísluší výhradně zastupitelstvu obce či radě obce. Pokud však již vůle obce v zásadních bodech vytvořena byla, je starosta oprávněn jednat v intencích takto vytvořené vůle.

Jednáním překračujícím intence zastupitelstvem vytvořené vůle, nejen, že je neplatné³, je také v rozporu se slibem zastupitele podle § 69 odst. 2 a 4 zákona o obcích a je také třeba přihlídnout k tomu, zda obci skutečně vznikla škoda, o čemž v tomto případě nelze pochybovat, neboť škoda vzniklá městy si bude představována úrokem z prodlení z plnění, kterou městys nemohl z důvodu smluvní podmínky a převzetí bistro kontejnerů uhradit, náklady řízení vzniklé řešením tohoto sporu před soudem, potenciální náklady na uskladnění a převoz bistro kontejnerů, které vznikly z důvodu nemožnosti umístění bistra na předpokládané místo a v rozdílu mezi tvrzenou cenou zastupitelům a cenou skutečně sjednanou.

Ke vzniku odpovědnosti za škodu dle § 2910 občZ je třeba splnit určitá kritéria. V posuzovaném případě půjde o odpovědnost za škodu vzniklou porušením ochranné normy, jejímž účelem je zabránit zásahu do absolutního práva ve smyslu § 2910 věty první občanského zákoníku. Těmito podmínkami jsou

- I. Existence ochranné normy
- II. Jednání, kterým se porušuje ochranná norma
- III. Protiprávnost
- IV. Zavinění
- V. Existence nahraditelné újmy
- VI. Kauzalita (včetně objektivní přičitatelnosti) mezi body 2. a 5.

Ad 1. – Existence ochranné normy

Ochrannou normou je v tomto případě především § 38 zákona o obcích, jakož i § 159 odst. 1 ObčZ. Podle judikatury Nejvyššího soudu a doktrinního výkladu je ochrannou normou takové právní ustanovení, které je zaměřeno na ochranu osob, do jejichž okruhu poškozený náleží (osobní oblast ochrany), přičemž vzniklá újma je toho druhu, jemuž má právní norma zabránit (věcná oblast ochrany), a k újmě došlo právě tím způsobem, před nímž má norma chránit (modální oblast ochrany).⁴

Výše zmíněná ustanovení, zejména § 38 zákona o obcích, chrání před tím, aby bylo s majetkem obce (věcná oblast ochrany) nakládáno neúčelně a ne hospodárně (modální oblast ochrany) a takovým jednáním způsobena újma obci (osobní oblast ochrany).

³ K tomu více rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 23 Cdo 3826/2007 ze dne 24.7.2009.

⁴ Rozsudek NS ze dne 17.5. sp. zn. 25 Cdo418/2022

Ad 2. – Jednání, kterým se porušuje ochranná norma

Jednání, jímž došlo k porušení uvedených ochranných norem, autor analýzy spatřuje v postupu bývalé starostky, která nerespektovala vytvořenou vůli zastupitelstva a jednala v rozporu s obsahem uzavřené smlouvy i se zjevným skutkovým stavem. Konkrétně šlo o udělení pokynu k výrobě, následné převzetí bistro kontejnerů při nesplnění podmínky změny územního plánu (a při vědomí, že ke změně územního plánu nemůže včas dojít), nevyužití možnosti odložení termínu výroby a jejich následného dovozu apod. Tímto jejím jednáním dle autora analýzy porušila § 38 odst. 1, 103 odst. 1 zákona o obcích a § 159 odst. 1 ObčZ. Výše popsané jednání nelze považovat za hospodárné nakládání s majetkem obce, neboť bylo v rozporu s územně plánovací dokumentací městyse a zároveň odporovalo vůli obce vyjádřené zastupitelstvem. V návaznosti na vymezený rámec působnosti podle § 103 odst. 1 zákona o obcích tak bývalá starostka překročila své oprávnění jednat jménem obce. **Ustanovení § 159 odst. 1 ObčZ stanovuje, že ten, kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. V jednání bývalé starostky však nelze sledovat požadovanou pečlivost, ani loajalitu. Když z dostupných podkladů, i z výpovědi bývalé starostky u soudního jednání vyplývá, že postupovala neuváženě, při nevyužití možných obranných kroků (např. využití možnosti odložení termínů výroby a dovozu bistro kontejnerů) a bez současné konzultace věci s advokátem, čímž by se mohla své potenciální odpovědnosti za své jednání vyvarovat.**

Ad 3. – Protiprávnost

Byl-li škůdcovým jednáním způsoben zásah do absolutního práva a je-li tento zásah přičitatelný, indikuje to protiprávnost takového jednání. Indikace protiprávnosti znamená, že protiprávnost je zpravidla dána, pokud nenastane některá z okolností vylučujících protiprávnost, přičemž v posuzované věci žádná taková okolnost nenastala.

Ad. 4 – Zavinění

S ohledem na dikci § 159 odst. 1 a znění § 2911 ObčZ je třeba rozlišit, zda bylo jednání bývalé starostky nedbalé či úmyslné. Ustanovení § 159 odst. 1 ObčZ presumuje domněnku nedbalostního zavinění, nicméně ji lze vyvrátit. Bývalá starostka dle názoru zpracovatele analýzy nepochybně porušila svou zákonnou povinnost jednat s péčí řádného hospodáře. Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná, kdo mohl při rozhodování v dobré víře předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu subjektu.

Při zohlednění prokázaného skutkového stavu věci však nelze usuzovat, že bývalá starostka jednala v dobré víře. Naopak, v posuzovaném případě se podle názoru zpracovatele analýzy jedná o úmyslné zavinění, což podporují listinné důkazy, například e-mailová komunikace zaznamenaná na str. 8 či výpověď bývalé starostky u soudu, v níž sama připouští, že postupovala alibisticky.

Jako zcela zásadní je nutné vzít v potaz, že bývalá starostka byla prokazatelně schopna celou kauzu ukončit udělením pokynu k úhradě faktury spol. Apeza, která byla městyse doručena za doby jejího výkonu funkce starostky městyse. Mgr. Petrželová Bašná

explicitně vypověděla u soudního jednání, že dle jejího názoru spol. Apeza splnila veškeré své povinnosti a vznikl jí tedy nárok na zaplacení. Je pak otázkou, proč bývalá starostka k tomuto finálnímu kroku (úhrada faktury) nepřistoupila. Zjednodušeně řečeno tak bývalá starostka zapříčinila stav, kdy od počátku chybně vedenou kauzu neproplacením faktury přenesla na svého nástupce.

Ad 5. - Existence nahraditelné újmy

Nahraditelná újma byla již z části vyčíslena rozsudkem Okresního soudu v Prostějově, sp. zn. 8 C 338/2023 ze dne 2.7.2025 a to ve výši úroku z prodlení z částky 2.157.430,- Kč, ve výši 0,05 % denně od 27.1.2023 do zaplacení a náklady řízení ve výši 176.278,30 Kč. Taktéž mezi nahraditelnou újmu je třeba započítat veškeré náklady na převoz a uskladnění kontejnerového bistra, které nemůže být z důvodu nesouladu díla s územním plánem (a mimo jiné samozřejmě také díky neexistenci stavebního povolení), nadále na parcele č. 1049 umístěno. Současně je nezbytné zohlednit riziko, že zastupitelé, kteří tehdejší starostku pověřili k podpisu kupní smlouvy, tak mohli činit v domněnku, že smlouva bude uzavřena na kupní cenu ve výši cca 1.000.000,- Kč bez DPH, zatímco skutečná, ve smlouvě následně uvedená cena, byla o **783.000,- Kč** vyšší.

Ad 6. – Kauzální nexus mezi body 2. a 5.

Základem odpovědnosti je takzvaná faktická kauzalita. Tu je možné shrnout latinskou zásadou „*condicio sine qua non*“, v překladu „*podmínka bez které nelze*“. Tato kauzalita však musí být modifikována tzv. právní kauzalitou, tedy objektivní přičitatelností, což znamená, že následek musí být jednajícimu objektivně přičitatelný jako „jeho dílo“.

Nebýt jednání bývalé starostky v podobě pokynu zhotoviteli provést plnění i přes veškeré skutečnosti, které tomu bránily, zhotovitel by nepožadoval plnění po obci (*condicio sine qua non*). Pokud má být jednání objektivně přičitatelné je třeba vzít v potaz taktéž tzv. adekvátní předvídatelnost. Adekvátní předvídatelnost je dána, pokud podmínka podle obvyklého průběhu věcí a životních zkušeností objektivně přispěla ke vzniku újmy.⁵ Měřítka adekvátnosti je objektivizováno a subjektivní vlastnosti škůdce jsou odsunuty stranou a hovoříme o takzvaném „optimálním pozorovateli“, tedy osobě, která zahrnuje veškerou zkušenost své doby. Ústavní soud ve svém nálezu I. ÚS 312/05 ze dne 1.11.2007 uvádí, že: „*Pro odpovědnost za škodu tedy není nutné, aby vznik určité škody byl pro jednajícího konkrétně předvídatelný, nýbrž je dostatečné, že pro optimálního pozorovatele není vznik škody vysoce nepravděpodobný.*“ Nicméně s ohledem na vcelku vysokou míru přísnosti takového kritéria se doktrína shoduje na přístupu, že škoda by měla být předvídatelná pro každou řádně, respektive rozumně se chovající a postupující osobu, která by se nacházela v době způsobení škody na místě škůdce a v jeho postavení.

Lze tedy shrnout, že nebýt jednání bývalé starostky, ke vzniku škody v podobě úroků z prodlení, nákladů řízení, nákladů na převoz a uskladnění bistro kontejnerů a rozdílu v konečné a tvrzené ceně by vůbec nedošlo (*condicio sine qua non*). Vzhledem

⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 28 Cdo 3471/2009 ze dne 24.3.2011

k okolnostem popsaných v části I. Skutkový stav, jednala bývalá starostka vědomě a skutečnosti, bránící realizaci umístění bistra, ji byly známy. S ohledem na kritérium rozumně se chovající a postupující osobu muselo pro ni být předvídatelné, že zastupitelstvo bude trvat na podmínce ve smlouvě a zhotovitel si bude nárokovat plnění od městyse. Muselo tedy pro ni být i předvídatelné, že veškerá její pochybení mohou vést ke vzniku škody městyse. Muselo pro ni být rovněž předvídatelné, že pokud sama věc neukončí úhradou faktury a pokusí se přenést svou odpovědnost na svého nástupce, ten od počátku chybně vedenou kauzu nepřevzme a nepodnikne zásadní krok v podobě úhrady faktury.

Veškeré tyto skutečnosti musí být pro rozumnou osobu v jejím postavení, tedy osobu se znalostmi, získanými výkonem funkce členky zastupitelstva, místostarostky a později starostky, předvídatelné, jakožto logický důsledek. Dále je třeba neopomenout náklady soudního řízení, neboť i u těch muselo být pro bývalou starostku předvídatelné, že může dojít k soudnímu sporu z důvodu patové situace založené jejím jednáním a vzniku s tím spojených nákladů.

Z výše uvedených informací tedy zpracovatel analýzy dovozuje, že bývalé starostce vzniká odpovědnost za škodu ve smyslu § 2910 věty první ObčZ.

III.

Rozsah odpovědnosti

§ 2951 (1) ObčZ: Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.

§ 2952 ObčZ: Hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Záleží-li skutečná škoda ve vzniku dluhu, má poškozený právo, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1319/2004, se odpovědnost starosty za škodu řídí ustanoveními tehdejšího občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.), a nelze ji proto omezovat čtyřapůlnásobkem průměrného měsíčního výdělku, jak to stanoví zákoník práce. Toto omezení se podle § 79 zákona o obcích vztahuje pouze na členy zastupitelstva, nikoli však na starostu. Uvedený rozsudek je nadále judikaturou citován a nelze proto dovozovat, že by byl s ohledem na současnou právní úpravu neaktuální. Lze tedy uzavřít, že odpovědnost starosty vůči obci není nikterak limitována.

Skutečnou škodou se rozumí újma spočívající ve zmenšení aktiv poškozeného. Lze tedy říct, že za skutečnou škodu se považuje majetková újma vyjádřitelná penězi, která spočívá ve zmenšení, ve snížení či v jiném znehodnocení již existujícího majetku poškozeného, jakož i ve vynaložení nákladů na odstranění tohoto znehodnocení.⁶

Lze diskutovat, zda samotný předmět plnění, tedy částka 2.157.430,- Kč, představuje rovněž předmět náhrady škody. Vzhledem k tomu, že se však nahrazuje pouze skutečná škoda, tedy to,

⁶ Nález Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 18/01, ze dne 30.4.2002

oč se majetek poškozeného fakticky zmenšil, nelze tuto částku za škodu považovat. Bistro kontejner zůstává ve vlastnictví městyse a lze očekávat jeho využití na jiném místě či jeho prodej. Hodnota majetku obce se proto o cenu bistro kontejneru nezmenšila, a tato částka tak nemůže být předmětem nároku na náhradu škody.

Jak bylo naznačeno výše, za splnění určitých podmínek by předmět případného vymáhání mohl zahrnovat rovněž rozdíl mezi předpokládanou cenou sdělenou zastupitelům bývalou starostkou a cenou skutečně uvedenou v kupní smlouvě, tedy rozdíl ve skutečné a tvrzené ceně ve výši **783.000,- Kč**.

Povinnost náhrady škody zahrnuje úroky z prodlení dle rozsudku Okresního soudu v Prostějově, sp. zn. 8 C 338/2023 ze dne 2.7.2025, náklady tohoto řízení a veškeré náklady spojené s nemožností umístění bistra do zamýšlené lokality, tedy náklady na přepravu a uskladnění či prodej a potenciální rozdíl ve výši 783.000,-Kč.

IV.

Promlčení občanskoprávního deliktu

§ 619 ObčZ

(1) Jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

(2) Právo může být uplatněno poprvé, pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla.

§ 620 (1) ObčZ

Okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty u práva na náhradu škody zahrnují vědomost o škodě a osobě povinné k její náhradě. To platí obdobně i pro odčinění újmy.

§ 629 (1)

Promlčecí lhůta trvá tři roky. Tato lhůta je subjektivní.

Subjektivní promlčecí lhůta počíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozví nebo měl a mohl dozvědět o okolnostech rozhodných pro počátek promlčecí lhůty. Takovými okolnostmi jsou u práva na náhradu škody nebo újmy podle § 620 ObčZ vědomost o vzniku škody či újmy a totožnosti odpovědné osoby. U škody způsobené členy statutárního orgánu běží subjektivní promlčecí lhůta k vykonání práva na náhradu škody až od vědomosti osoby, která je oprávněna nárok na náhradu škody uplatnit. Byť starosta není statutárním orgánem, analogicky je možné tento závěr aplikovat i na tuto situaci.

O vzniku škody nebo újmy se poškozený dozví tehdy, jsou-li mu známy skutečnosti, podle kterých lze podat žalobu na náhradu škody nebo újmy, tedy pokud má poškozený prokazatelnou vědomost o vzniku a rozsahu škody či újmy. Vědomost o škodě nebo újmě musí být spojena nejen s protiprávním jednáním nebo událostí, kterou byla škoda či újma způsobena, avšak i se skutečností, že vznikla majetková nebo nemajetková újma s druhem a rozsahem, který lze označit v penězích.

Počátek objektivní promlčecí lhůty se vztahuje k samotnému vzniku škody nebo újmy, nikoliv k vědomosti poškozeného o vzniku škody či újmy. Subjektivní promlčecí lhůta z logiky věci nezačne běžet před vznikem škody nebo újmy, tedy před počátkem objektivní promlčecí lhůty. K tomu více nález Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 1996/08 ze dne 5.11.2008.

Subjektivně se městys mohl dozvědět o okolnostech rozhodných pro počátek běhu lhůty, když zhotovitel vystavil fakturu za zaplacení díla a městys se dostal do prodlení, neboť předmětnou částku odmítl zaplatit. Splatnost faktury byla 26.1.2023, tudíž promlčecí lhůta pro náhradu škody za úroky z prodlení běží den ode dne splatnosti, tedy od 27.1.2023. Teoreticky by bylo možné na tuto situaci pohlížet i tak, že fakticky došlo k majetkové újmě až právní mocí rozsudku, ve kterém byla městysi uložena povinnost předmětnou částku zaplatit. Nicméně spíše převáží okamžik prodlení se splatností faktury. I z důvodu opatrnosti je proto vhodné vycházet z dřívějšího okamžiku vzniku škody, tedy z prodlení se splatností faktury.

Nárok na náhradu za úroky z prodlení proto plyne ode dne prodlení se zaplacením kupní ceny, tedy den po 26.1.2023 do dnešního dne a platí pro ně podle § 642 ObčZ tříletá promlčecí lhůta.
K promlčení tedy dojde 27.1.2026.

Lze zvažovat, zda došlo ke stavení promlčecí lhůty podle § 648 občanského zákoníku během probíhajícího soudního řízení u okresního soudu v Prostějově, sp. zn. 8 C 338/2023. Promlčecí lhůta se zastaví podáním žaloby u soudu. Rozhodující je den, kdy žaloba byla soudu doručena. Promlčecí lhůta se zásadně zastaví toliko v případě, že věřitel právo uplatnil u orgánu veřejné moci proti pasivně věcně legitimované osobě.

Stavení promlčecí lhůty výkonem práva u orgánu veřejné moci nastává toliko ve vztahu k řešení věci a v žalobě označené žalované straně.⁷ Promlčuje se vždy právo, které je obsahově vázáno na konkrétní právní vztah a účastníky. Důsledkem vznesení práva u soudu je proto stavení promlčecí lhůty pouze ohledně majetkového nároku, pro který se řízení vede. Ke stavení promlčecí lhůty dochází pouze ve vztahu k osobám, proti kterým bylo občanskoprávní řízení zahájeno.⁸ **Běh promlčení se tedy nestaví v poměru k subjektům práva, proti kterým civilní proces není veden, byť po nich bylo možno plnění požadovat.**

Otázka, zda se zahájením soudního řízení staví promlčení i ve vztahu k regresnímu nároku vůči bývalé starostce je velmi komplikované. Nicméně je třeba si uvědomit, že řízení mezi městysem a zhotovitelem díla, a potenciální řízení mezi městysem a bývalou starostkou, jsou dvě odlišná řízení. Mezi městysem a bývalou starostkou vzniká regresní nárok, který byt' se odvíjí od nároku zhotovitele po obci, jsou to na sobě dva nezávislé nároky. I vzhledem k tomu, že promlčení běží vůči solidárním dlužníkům zvláště⁹, lze tím spíše předpokládat, že **vůči bývalé starostce promlčení neběží. Je třeba vést samostatné řízení. Současné řízení tedy běh promlčecí lhůty vůči tomuto nároku nestaví.**

⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 25 Cdo 3947/2008 ze dne 27.4.2011

⁸ Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 26 Cdo 582/2005 ze dne 26.1.2006

⁹ A stejně tak v případě přistoupení či záměny účastníků řízení nastává stavení promlčecí lhůty ve vztahu k novým účastníkům řízení až dnem, kdy byl soudu návrh na změnu účastnictví doručen.

Náklady řízení ve výši 176.278,30 Kč

Náklady řízení se promlčí až po 10 letech od konce pariční lhůty (lhůty k dobrovolnému splnění) stanovené v rozsudku, jelikož podle § 640 občanského zákoníku právo přiznané rozhodnutím orgánu veřejné moci se promlčí za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno.

Náklady na právní zastoupení a posudky zaplacené mimo soudní řízení běží ode dne zaplacení faktur a promlčí se v tříleté promlčecí lhůtě.

V.

Odpovědnost trestní

V kontextu prokázaného skutkového stavu svědčící o nepoctivém přístupu bývalé starostky lze uvažovat také nad její trestně právní odpovědností.

S ohledem na skutkový stav by bylo možné jednání bývalé starostky subsumovat pod níže uvedené skutkové podstaty trestných činů dle trestního zákoníku (dále jen „**TZ**“). Zpracovatel analýzy upozorňuje, že závěrečné rozhodnutí o tom, zda byl či nebyl spáchán trestný čin jsou oprávněny pouze orgány činné v trestním řízení po řádném posouzení věci.

§ 329 Zneužití pravomoci úřední osoby

(1) Úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

- a) vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu,
- b) překročí svou pravomoc, nebo
- c) nesplní povinnost vyplývající z její pravomoci,

bude potrestána odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- f) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo

Značnou škodou se podle § 138 odst. 1 písm. d) TZ rozumí škoda dosahující částky nejméně 1.000.000,- Kč, tudíž by odpovědnost mohla dosáhnout až na kvalifikovanou skutkovou podstatu dle písm. f) s ohledem na rozsah škody.

Aktuální vývoj rozhodovací praxe trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby stále častěji zabrušuje do oblasti výkonu pravomoci členů orgánů územních samospráv (typicky přímo či nepřímo volených členů, tedy zastupitelů, radních a starostů). Ačkoli jde o nakládání s majetkem, pravomoc je zde namísto spatřovat ve vztahu k územnímu samosprávnému celku, s jehož majetkem úřední osoba nakládá, nikoli ke smluvním partnerům, a to v okamžiku, kdy je činěno rozhodnutí takovou majetkoprávní dispozici realizovat, nikoli při její realizaci samotné. **Výkonem pravomoci v rozporu s jiným právním předpisem podle § 329 odst. 1 písm. a) TZ je**

v těchto případech zpravidla u starosty či hejtmána porušení povinnosti péče řádného hospodáře.¹⁰

Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 486/2017 ze dne 31.5.2017

Starosta se dopustil trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby tím, že se snažil svým postupem zakrýt prodlení zhotovitele díla, svévolně uzavřel dodatek ke smlouvě o dílo, jímž bez projednání a schválení zastupitelstva obce posunul termín dokončení a předání díla, v důsledku čehož nebyla vůči zhotoviteli uplatněna smluvní pokuta za opožděné předání díla ve výši 1.170.000,- Kč. Starosta byl nakonec viny zproštěn, nicméně z tohoto rozhodnutí lze dovozovat, že tohoto trestného činu se starosta může dopustit porušením péče řádného hospodáře, tedy pokud jedná bez schválení zastupitelstva.

Usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tdo 455/2024 ze dne 19.6.2024

Úřední osoba se může dopustit přečinu zneužití pravomoci úřední osoby i při dispozici s veřejným majetkem. Uplatňuje tím totiž pravomoc při rozhodování o změně poměrů veřejného majetku (zda učinit dispozici s ním, s jakými parametry) tedy vůči vlastníkově veřejného majetku (veřejnoprávní korporaci), byť při samotné realizaci učiněného rozhodnutí (např. při podpisu smlouvy) vůči smluvnímu partnerovi úřední osoba žádnou pravomoc nevykonává.

Starosta se v tomto případě dopustil trestného činu tím, že vědomě v rozporu s § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle něhož majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti a obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, umožnil nabytí neoprávněného prospěchu zhotoviteli, s vědomím, že tím poruší podmínky pro čerpání dotačních prostředků, neboť dal souhlas k proplacení faktury za položky, které zhotovitel fakticky neprovedl.

§ 220 Porušení povinnosti při správě cizího majetku

(1) Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odst. 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
 - b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

§ 220 Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži

(1) Kdo se dopustí pletich v souvislosti se zadáním veřejné zakázky nebo s veřejnou soutěží tím, že

- a) lstí nebo pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy přiměje jiného, aby se zdržel účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži,

¹⁰ Ščerba, F. a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2025. komentář k § 329.

b) jinému poskytne, nabídne nebo slíbí majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži,
c) žádá nebo přijme majetkový nebo jiný prospěch za to, že se zdrží účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, nebo
d) na základě dohody s jiným zájemcem nebo uchazečem vyvíjí činnost směřující k zadání veřejné zakázky za nepřiměřeně vysokou nebo jinak nevýhodnou cenu,
bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch, nebo
b) jako úřední osoba.

Autor této analýzy shledává pochybení v postupu tehdejší starostky při zadávání veřejné zakázky, neboť zastupitelům nebyly před rozhodnutím o pověření starostky k podpisu smlouvy s vítězným dodavatelem poskytnuty správné a úplné informace. Tato problematika byla podrobně rozebrána v bodě A 5) této analýzy (str. 16–17).

Ze skutkového stavu plyne, že bývalá starostka měla povědomí o nesouladu záměru s územním plánem a bez schválení zastupitelstva dala pokyn k plnění, přestože nebyla splněna stěžejní smluvní podmínka týkající se změny územního plánu. Taktéž existuje podezření, že zastupitele uvedla v omyl ohledně výše finální ceny. Současně nelze vyloučit podezření, že takto učinila, aby opatřila prospěch spřátelené osobě, která chtěla následně vést provoz bistro kavárny (to však nyní nelze konstatovat s jistotou). Takové jednání může naplňovat skutkovou podstatu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 TZ, nicméně bylo by třeba prokázat úmysl způsobit škodu nebo úmysl opatřit sobě či jiné osobě prospěch.

Jelikož mohlo dojít k porušení pravomoci a k ne hospodárné dispozici s majetkem obce, je možné uvažovat nad trestným činem porušení povinnosti při správě cizího majetku, případně jeho souběh s trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby a trestným činem pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži.

VI.

Promlčení trestného činu

Promlčení se odvíjí od horní hranice trestu. Podle § 34 trestního zákoníku:

§ 34 Promlčecí doba

- (1) Trestní odpovědnost za trestný čin zaniká uplynutím promlčecí doby, jež činí
- a) třicet let, jde-li o trestný čin, za který trestní zákon dovoluje uložení výjimečného trestu, a trestný čin spáchaný při vypracování nebo při schvalování privatizačního projektu podle jiného právního předpisu,
b) patnáct let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejmeně deset let,
c) deset let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejmeně pět let,
d) pět let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejmeně tři léta,

e) tři léta u ostatních trestných činů.

(2) Promlčecí doba počíná běžet u trestných činů, u nichž je znakem účinek anebo u nichž je účinek znakem kvalifikované skutkové podstaty, od okamžiku, kdy takový účinek nastal. U ostatních trestných činů počíná běžet promlčecí doba od ukončení jednání. Účastníkovi počíná běžet promlčecí doba od ukončení činu hlavního pachatele.

Podle kvalifikace trestného činu § 329 odst. 1 trestního zákoníku, podle kterého hrozí trest odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo § 220 odst. 1 trestního zákoníku s trestem odnětí svobody až na dvě léta, bude promlčení podle § 34 odst. 1 c) e) trestního zákoníku **tři roky** pro trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku, **deset let** pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby a pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži.

Jelikož k potenciálnímu protiprávnímu jednání mohlo dojít přibližně v červnu a červenci roku 2022, pak se případná trestní odpovědnost za trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby a pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži promlčí nejdříve v roce 2032.

VII.

Možný postup městyse – návrh řešení

Městys je dle § 38 odstavce 1 zákona o obcích obecně povinen nakládat se svým majetkem účelně a hospodárně. Tato povinnost je dále rozšířena dle odstavců 6 a 7, podle kterých má obec taktéž povinnost chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy **a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení** a taktéž trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, **a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.** V této konkrétní věci bylo zjištěno porušení stěžejních smluvních ujednání a postup nad rámec vytvořené vůle zastupitelstva, přičemž městyši vznikla majetková újma zejména v podobě úroků z prodlení a nákladů soudního řízení, případně též ve výši rozdílu mezi zastupitelům sdělenou předpokládanou cenou a cenou skutečně sjednanou, případně cenou zjištěnou znaleckým posudkem.

Na základě provedené analýzy, včetně posouzení příčinné souvislosti, dostupných důkazů a běhu promlčecích lhůt, lze konstatovat, že pravděpodobnost úspěchu v řízení o náhradu škody není zanedbatelná; naopak ji lze považovat za vysokou. S přihlédnutím k zásadě péče řádného hospodáře a při plném vědomí rizik a možných procesních námitek protistrany je třeba dospět k závěru, že městys nemůže zůstat nečinný a měl by svůj nárok aktivně uplatnit.

Tím spíše, že výše příslušenství, úroků z prodlení, činí ke dni zpracování této analýzy částku ve výši 1.088.423,- Kč. Po započtení slevy ve výši 500.000,- Kč, kterou byla spol. Apartmány ochotna městyši poskytnout v rámci dohody o zpětvzetí odvolání, pak zůstává výše úroků z prodlení 588.423,4 Kč, což s přičtením částky 176.278,30 Kč za náklady řízení činí bezesporu částku nezanedbatelnou. Výše rozdílu mezi zastupitelům sdělenou předpokládanou cenou a cenou skutečně sjednanou činí částku ve výši 783.000,-Kč. Ke dni zpracování této analýzy tak celková částka škody může dosahovat až částky ve výši 1.547.702,- Kč.

S ohledem na výši škody a skutečnost, že soudní řízení mezi městysem a spol. Apartmány nebylo úspěšné, je na místě zvážit možnost regresního vymáhání vzniklé škody vůči bývalé starostce, která se na vzniku celé situace podílela rozhodujícím způsobem, aby byla naplněna zákonná povinnost dle § 38 odstavců 6 a 7 zákona o obcích.

V případě bagatelizování snahy o vymáhání škody, tedy při zdržení se aktivního uplatnění nároku na náhradu vzniklé škody, by naopak mohlo dojít ke vzniku občanskoprávní či případně trestní odpovědnosti dotčených osob za toto opomenutí.

VIII.

Závěr

S ohledem na všechny zjištěné skutečnosti, dostupné důkazy a s přihlédnutím k právní kvalifikaci věci lze zastupitelstvu městyse doporučit následující postup:

1. Zaslat bývalé starostce městyse předžalobní výzvu a v případě její neochoty dobrovolně uhradit vzniklou škodu uplatnit tento nárok prostřednictvím žaloby u soudu, a to před uplynutím promlčecí lhůty, tj. do 27.1.2026.
2. S ohledem na výši způsobené škody a skutkové okolnosti věci je důvodné zvážit podání trestního oznámení.

Občanskoprávní rovina

Na základě výše uvedených skutečností lze dovodit, že jednáním bývalé starostky došlo k naplnění všech zákonných předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu dle § 2910 věty první zákona ObčZ. Toto jednání spočívalo zejména v pokynu k provedení plnění v rozporu s vůlí zastupitelstva a navzdory vědomosti o nesouladu s územně plánovací dokumentací, čímž došlo k porušení péče řádného hospodáře a § 38 odst. 1 zákona o obcích. Tímto jednáním bylo zasaženo do majetkové sféry městyse a vznikla mu tím majetková újma.

Dle názoru autora analýzy existuje jednoznačný kauzální nexus mezi jednáním bývalé starostky a vzniklou škodou. Z výše uvedeného vyplývá, že klient je oprávněn vůči bývalé starostce uplatnit regresní nárok ve výši úroků z prodlení a nákladů řízení, případně taktéž za náklady na převoz či prodej bistro kontejnerů. Městys nemůže požadovat náhradu v celé výši ceny plnění, neboť bistro kontejnery zůstávají v jeho vlastnictví a lze předpokládat jejich další využití. Nedošlo tedy ke zmenšení jejího majetku ve smyslu skutečné škody.

Škoda ve výši úroků z prodlení se promlčí dne 27.1.2026, přičemž nynější řízení před soudem vedené mezi zhotovitelem a městysem nemá vliv na běh promlčecí lhůty vůči bývalé starostce.

Aby nebyl nárok promlčen, je třeba do konce promlčecí lhůty nárok uplatnit u orgánu veřejné moci, tedy u soudu prostřednictvím žaloby. Náklady řízení se promlčí až po uplynutí 10 let ode dne jejich přiznání orgánem veřejné moci.

Trestní rovina

Vzhledem k vědomosti bývalé starostky o nesouladu záměru s územním plánem a jejímu pokynu k realizaci plnění, které nebylo v souladu s vůlí zastupitelstva, lze za splnění určitých podmínek její jednání právně kvalifikovat jako souběh trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku a zneužití pravomoci úřední osoby. Obě skutkové podstaty vyžadují úmyslné zavinění. To je naplněno tehdy, pokud pachatel věděl, že porušuje své povinnosti při správě cizího majetku a byl srozuměn s tím, že tím může způsobit škodu, případně pokud jednal v rozporu se zákonem ve svůj nebo cizí prospěch. Taktéž je nutné zmínit možné spáchání trestného činu pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži, jelikož zastupitelům byly před hlasováním o pověření k podpisu smlouvy sděleny nepravdivé informace o výši předpokládané ceny bistro kontejnerů.

Jednání bývalé starostky, které spočívalo v pokynu k realizaci plnění v rozporu s kupní smlouvou, navzdory vědomosti o absenci souladu s územním plánem, při vědomí rizik a důsledků takového postupu, vykazuje znaky úmyslného zavinění. To již naplňuje skutkovou podstatu trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku. Pokud by byl navíc prokázán úmysl získat pro sebe či pro jiného prospěch, pak by došlo k výše zmíněnému jednočinnému souběhu s trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby.

Promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 trestního zákoníku závisí na horní hranici trestu za konkrétní trestný čin. V tomto případě se potenciálně jedná o trestné činy porušení povinnosti při správě cizího majetku, zneužití pravomoci úřední osoby a pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži. Promlčecí doba trestní odpovědnosti obecně počíná běžet od ukončení jednání pachatele, k čemuž zde došlo přibližně červnu a červenci 2022. Dle výše uvedené kvalifikace jednání hrozí trest odnětí svobody nejvýše pět či deset let v případě trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby a osm let v případě pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži. Promlčecí doba pak bude deset let a k promlčení trestní odpovědnosti dojde nejdříve v roce 2032. Trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku může (ale také nemusí) být v současné době promlčen, neboť promlčecí lhůta základní skutkové podstaty činí pouze tři roky.

V Brně dne 31.10.2025

Mgr. Lukáš Hnilička, advokát